

Třídění a vyhledávání

Searching and sorting

Jan Kybic

<http://cmp.felk.cvut.cz/~kybic>
kybic@fel.cvut.cz

2016–2017

Vyhledávání

Třídění

Třídící algoritmy

Vyhledávání

Searching

- ▶ Mějme posloupnost (pole) a_0, \dots, a_{N-1}
- ▶ Mějme hodnotu q
- ▶ Úkol: zjistit, zda existuje $a_i = q$

- ▶ Mějme posloupnost (pole) a_0, \dots, a_{N-1}
- ▶ Mějme hodnotu q
- ▶ Úkol: zjistit, zda existuje $a_i = q$

Varianty

- ▶ Výstup: ano/ne nebo pozice
- ▶ Hledání opakujeme mnohokrát pro stejné a
 - ▶ předzpracování
- ▶ Posloupnost a je setříděná.
- ▶ Stochastické hledání

Vyhledávání v Pythonu

operátor `in`

Obsahuje pole daný prvek?

```
>>> a=[17,20,26,31,44,77,65,55,93]
```

```
>>> 20 in a
```

```
True
```

```
>>> 30 in a
```

```
False
```

```
>>> 30 not in a
```

```
True
```

```
>>> 20 not in a
```

```
False
```

Vyhledávání v Pythonu (2)

`in / not in` funguje i pro řetězce, *n*-tice a podobné typy (*containers*)

```
>>> "omo" in "Olomouc"    # podřetězec
True
>>> "" in "Olomouc"      # prázdný řetězec
True
>>> "olo" in "Olomouc"   # rozlišuje velká/malá písmena
False
>>> 4 in (3,4)
True
>>> 3. in (3,4)          # na typu nezáleží
True
```

Lineární vyhledávání

linear/sequential search

Procházíme postupně a než narazíme na q

```
def sequential_search(a,q):  
    """ Returns 'True' if 'a' contains 'q' """  
    for x in a:  
        if x==q:  
            return True  
    return False
```

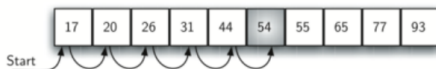

Image from Miller & Ranum: Problem solving with algorithms and data structures

Lineární vyhledávání

linear/sequential search

Procházíme postupně a než narazíme na q

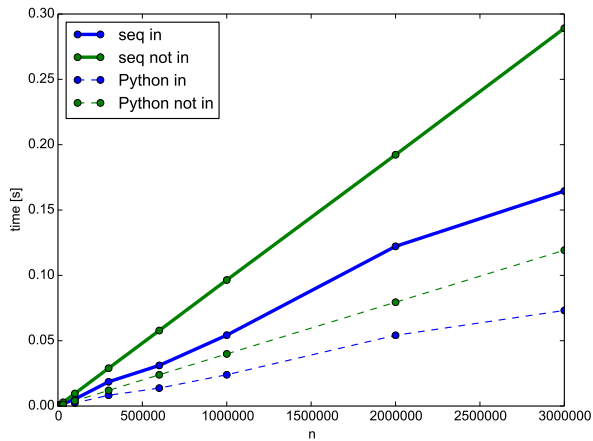
```
def sequential_search(a,q):  
    """ Returns 'True' if 'a' contains 'q' """  
    for x in a:  
        if x==q:  
            return True  
    return False
```

Počet porovnání:

	nejméně	nejvíce	průměrně
$q \notin a$	N	N	N
$q \in a$	1	N	$N/2$

- ▶ Složitost $O(N)$, kde $N=\text{len}(a)$.
- ▶ Rychleji to nejde, protože na každý prvek a_i se musíme podívat.

Lineární vyhledávání — empirická složitost

Soubor `search_experiments.py`

Binární vyhledávání

Binary search

Vyhledávání v setříděné posloupnosti

- ▶ Mějme posloupnost (pole) $a_1 \leq a_2 \leq a_3 \leq \dots \leq a_{N-1} \leq a_N$
- ▶ Mějme hodnotu q
- ▶ Úkol: zjistit, zda existuje $a_i = q$
- ▶ Je vyhledávání v setříděném poli rychlejší?

Binární vyhledávání

Binary search

Hlavní myšlenky

- ▶ Postupně zmenšujeme interval indexů, kde by mohlo ležet q
- ▶ V každém kroku porovnáme q s prostředním prvkem intervalu a podle toho zvolíme jeden z podintervalů.
- ▶ Skončíme, pokud je prvek nalezen, nebo pokud je podinterval prázdný.

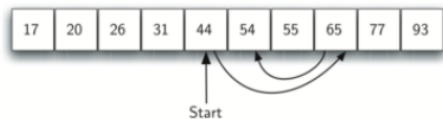

Image from Miller & Ranum: Problem solving with algorithms and data structures

Binární vyhledávání — implementace

```
def binary_search(a,q):  
    l=0                # first index of the subinterval  
    h=len(a)-1        # last index of the subinterval  
    while l<=h:  
        m=(l+h)//2    # middle point  
        if a[m]==q:  
            return True  
        if a[m]>q:  
            h=m-1  
        else:  
            l=m+1  
    return False
```

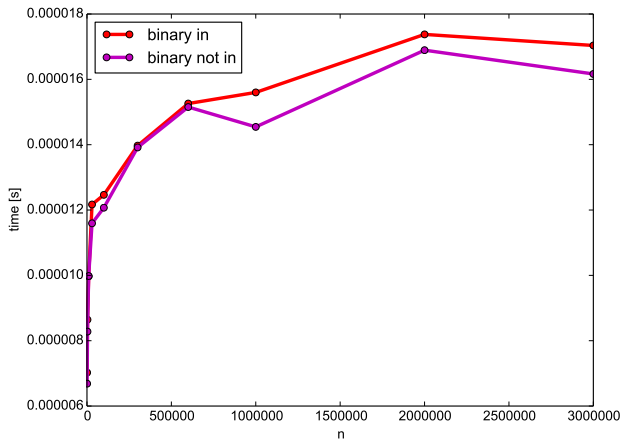
Počet porovnání

- ▶ Počet prvků v intervalu je $d = h - l + 1$ a v první iteraci $d = N$
- ▶ V každé iteraci se interval d zmenší nejméně na polovinu
- ▶ Po t iteracích je $d \leq N2^{-t}$
- ▶ Dokud algoritmus běží, musí platit $d \geq 1$,

$$1 \leq d \leq N2^{-t}$$
$$2^t \leq N \Rightarrow t \leq \log_2 N$$

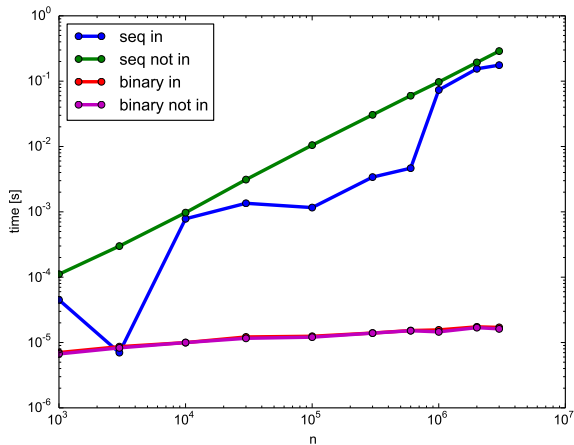
- ▶ Počet porovnání $t \sim \log_2 N$
- ▶ Složitost $O(\log n)$
- ▶ Strategie *rozděl a panuj* (*Divide and conquer*)

Binární vyhledávání — empirická složitost

Soubor `search_experiments.py`

Binární vs. sekvenční vyhledávání

Vyplatí se, pokud mnohokrát vyhledáváme nad stejným a .

Vyhledávání

Třídění

Třídící algoritmy

- ▶ Mějme posloupnost (pole) $A = [a_0, \dots, a_{N-1}]$ a relaci ' \leq '
- ▶ Najděte takovou permutaci $B = [b_0, \dots, b_{N-1}]$ pole A , aby $b_0 \leq b_1 \leq \dots \leq b_{N-1}$.

Poznámky:

- ▶ Formy výstupu:
 - ▶ Třídění na místě (*in place*)
 - ▶ Vytvoření nového pole B , pole A zůstává nezměněno.
 - ▶ Najdeme indexy j_1, j_2, \dots, j_N , tak aby $b_i = a_{j_i}$ ($a[j[i]]$)
- ▶ Stabilní třídění — zachovává pořadí ekvivalentních prvků.

Třídění v Pythonu

Funkce `sorted` vrací nové setříděné pole

```
>>> a=[80,43,20,15,90,67,51]
>>> sorted(a)
[15, 20, 43, 51, 67, 80, 90]
```

Metoda `sort` setřídí pole na místě (úspornější)

```
>>> a.sort()
>>> a
[15, 20, 43, 51, 67, 80, 90]
```

Třídění v Pythonu

Funkce `sorted` vrací nové setříděné pole

```
>>> a=[80,43,20,15,90,67,51]
>>> sorted(a)
[15, 20, 43, 51, 67, 80, 90]
```

Metoda `sort` setřídí pole na místě (úspornější)

```
>>> a.sort()
>>> a
[15, 20, 43, 51, 67, 80, 90]
```

Třídění sestupně

```
>>> sorted(a,reverse=True)
[90, 80, 67, 51, 43, 20, 15]
```

Třídění řetězců

Lze třídit veškeré porovnatelné typy, například řetězce

```
>>> names=["Barbora","Adam","David","Cyril"]
```

```
>>> sorted(names)
```

```
['Adam', 'Barbora', 'Cyril', 'David']
```

Třídění řetězců

Lze třídit veškeré porovnatelné typy, například řetězce

```
>>> names=["Barbora","Adam","David","Cyril"]
>>> sorted(names)
['Adam', 'Barbora', 'Cyril', 'David']
```


Třídění není podle českých pravidel

```
print(sorted(["pan", "paze"]))
```

```
['pan', 'paze']
```

```
print(sorted(["pán", "paže"]))
```

```
['paže', 'pán']
```

Třídění n -tic

n -tice jsou tříděny postupně podle složek

```
>>> a=[(50,2), (50,1), (40,100), (40,20)]
```

```
>>> sorted(a)
```

```
[(40, 20), (40, 100), (50, 1), (50, 2)]
```

Třídění n -tic

n -tice jsou tříděny postupně podle složek

```
>>> a=[(50,2),(50,1),(40,100),(40,20)]
```

```
>>> sorted(a)
```

```
[(40, 20), (40, 100), (50, 1), (50, 2)]
```

```
>>> studenti=[("Bara",18),("Adam",20),
```

```
...           ("David",15),("Cyril",25)]
```

```
>>> sorted(studenti)
```

```
[('Adam', 20), ('Bara', 18), ('Cyril', 25), ('David', 15)]
```

Uživatelská třídící funkce

Funkce v parametru `key` transformuje prvky pro třídění.

Třídění podle druhé složky dvojice

```
>>> a=[(50,2),(50,1),(40,100),(40,20)]
```

```
>>> sorted(a,key=lambda x: x[1])
```

```
[(50, 1), (50, 2), (40, 20), (40, 100)]
```

```
>>> studenti=[("Bara",18),("Adam",20),
```

```
...           ("David",15),("Cyril",25)]
```

```
>>> sorted(studenti,key=lambda x: x[1])
```

```
[('David', 15), ('Bara', 18), ('Adam', 20), ('Cyril', 25)]
```


Uživatelská třídící funkce (2)

Třídění bez ohledu na velikost písmen

```
>>> s=["Python","Quido","abeceda","zahrada"]
>>> sorted(s)
['Python', 'Quido', 'abeceda', 'zahrada']
>>> sorted(s,key=lambda x: x.lower())
['abeceda', 'Python', 'Quido', 'zahrada']
```

Vyhledávání

Třídění

Třídící algoritmy

Třídící algoritmy

- ▶ Třídění probubláváním (*bubble sort*)
- ▶ Třídění zatříd'ováním (*insertion sort*)
- ▶ Třídění výběrem (*selection sort*)
- ▶ Shell sort
- ▶ Třídění spojováním (*merge sort*)
- ▶ *Quick sort*
- ▶ `sort`, `sorted`

Řazení probubláváním

Bubble sort

Vyměňuje sousední prvky ve špatném pořadí. Jeden průchod:

54	26	93	17	77	31	44	55	20	Exchange
26	54	93	17	77	31	44	55	20	No Exchange
26	54	93	17	77	31	44	55	20	Exchange
26	54	17	93	77	31	44	55	20	Exchange
26	54	17	77	93	31	44	55	20	Exchange
26	54	17	77	31	93	44	55	20	Exchange
26	54	17	77	31	44	93	55	20	Exchange
26	54	17	77	31	44	55	93	20	Exchange
26	54	17	77	31	44	55	20	93	93 in place after first pass

Řazení probubláváním — implementace

Bubble sort

```
def bubble_sort(a):  
    """ sorts array a in-place in ascending order """  
    for i in range(len(a)-1,0,-1):  
        # i=n-1..1. a[i+1:] is already sorted  
        for j in range(i):  
            if a[j]>a[j+1]:  
                a[j],a[j+1]=a[j+1],a[j] # exchange
```

Řazení probubláváním — implementace

Bubble sort

```
def bubble_sort(a):  
    """ sorts array a in-place in ascending order """  
    for i in range(len(a)-1,0,-1):  
        # i=n-1..1. a[i+1:] is already sorted  
        for j in range(i):  
            if a[j]>a[j+1]:  
                a[j],a[j+1]=a[j+1],a[j] # exchange
```

Složitost

- ▶ Vnější smyčka proběhne $N - 1 \sim N$ -krát
- ▶ Vnitřní smyčka proběhne vždy i -krát, kde $i < N$, tedy max. N -krát
- ▶ Počet porovnání je tedy max. $N^2 \rightarrow$ složitost $O(N^2)$
- ▶ Počet výměn je velký, element musí 'probublat' nakonec

Řazení probubláváním — vylepšení

Pokud neproběhla žádná výměna, je pole setříděné.

```
def bubble_sort(a):  
    """ sorts array a in-place in ascending order """  
    for i in range(len(a)-1,0,-1):  
        # i=n-1..1. a[i+1:] is already sorted  
        exchanged=False # exchanges in this iteration?  
        for j in range(i):  
            if a[j]>a[j+1]:  
                a[j],a[j+1]=a[j+1],a[j] # exchange  
                exchanged=True  
        if not exchanged: break
```

Třídění probubláváním — kontrola

```
>>> a=[31, 60, 23, 91, 62, 65, 59, 92, 42, 74]
>>> bubble_sort(a)
>>> a
[23, 31, 42, 59, 60, 62, 65, 74, 91, 92]
```


Třídění probubláváním — kontrola

```
>>> a=[31, 60, 23, 91, 62, 65, 59, 92, 42, 74]
>>> bubble_sort(a)
>>> a
[23, 31, 42, 59, 60, 62, 65, 74, 91, 92]
```

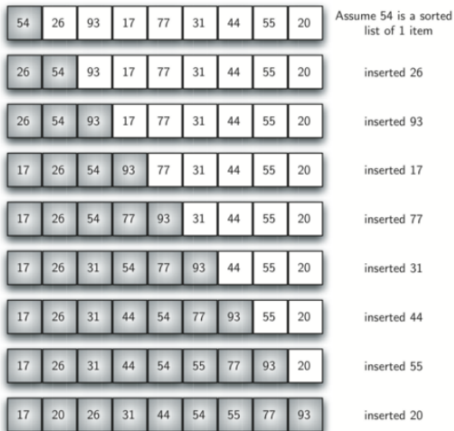
👉 Správný test je důkladnější:

```
def test_sort(f=bubble_sort):
    for j in range(100):
        n=100
        a=[random.randrange(100000) for i in range(n)]
        f(a)
        for i in range(n-1):
            assert(a[i]<=a[i+1])
    print(f.__name__, " sort test passed")
```

Třídění zatřídováním

Insertion sort

Prvek a_i zatřídíme do již setříděných a_0, \dots, a_{i-1}

Třídění zatřídováním — implementace

Insertion sort

```
def insertion_sort(a):  
    """ sorts array a in-place in ascending order """  
    for i in range(1, len(a)):      # a[0:i] is sorted  
        val = a[i]  
        j = i  
        while j > 0 and a[j-1] > val:  
            a[j] = a[j-1]  
            j -= 1  
        a[j] = val
```

Třídění zatřídováním — implementace

Insertion sort

```
def insertion_sort(a):  
    """ sorts array a in-place in ascending order """  
    for i in range(1, len(a)):      # a[0:i] is sorted  
        val = a[i]  
        j = i  
        while j > 0 and a[j-1] > val:  
            a[j] = a[j-1]  
            j -= 1  
        a[j] = val
```

Složitost

- ▶ Vnější smyčka proběhne $N - 1 \sim N$ -krát.
- ▶ Vnitřní smyčka proběhne max. $i < N$ krát.
- ▶ Počet porovnání je tedy max. $N^2 \rightarrow$ složitost $O(N^2)$.
- ▶ Nepoužívá výměny, ale posun (rychlejší).
- ▶ Přirozeně detekuje setříděné pole.

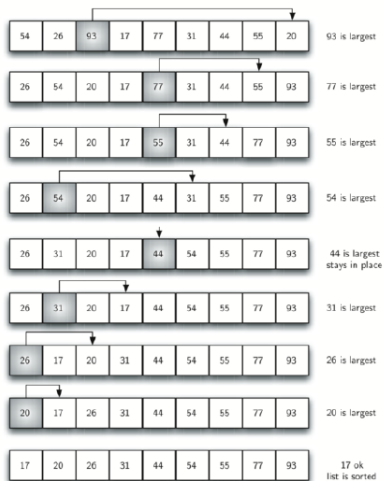
Třídění zatřídováním — kontrola

```
>>> a=[43, 22, 42, 7, 58, 85, 48, 82, 80, 1]
>>> insertion_sort(a)
>>> a
[1, 7, 22, 42, 43, 48, 58, 80, 82, 85]
```

Třídění výběrem

Selection sort

- ▶ Vybere maximum mezi a_0, \dots, a_{N-1} , to umístí do a_{N-1} .
- ▶ Vybere maximum mezi a_0, \dots, a_{N-2} , to umístí do a_{N-2} ...

Třídění výběrem — implementace

Selection sort

```
def selection_sort(a):  
    """ sorts array a in-place in ascending order """  
    for i in range(len(a)-1,0,-1):  
        # find out what should go to a[i]  
        max_pos=0 # index of the maximum  
        for j in range(1,i+1):  
            if a[j]>a[max_pos]:  
                max_pos=j  
        a[i],a[max_pos]=a[max_pos],a[i]
```

Třídění výběrem — implementace

Selection sort

```
def selection_sort(a):  
    """ sorts array a in-place in ascending order """  
    for i in range(len(a)-1,0,-1):  
        # find out what should go to a[i]  
        max_pos=0 # index of the maximum  
        for j in range(1,i+1):  
            if a[j]>a[max_pos]:  
                max_pos=j  
        a[i],a[max_pos]=a[max_pos],a[i]
```

Složitost

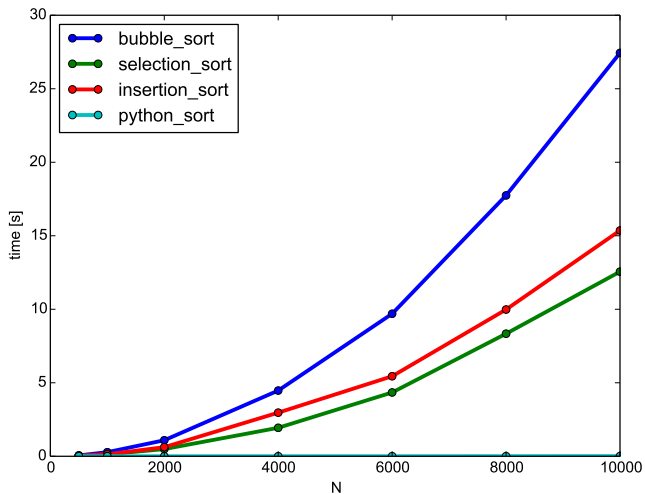
- ▶ Vnější smyčka proběhne $N - 1 \sim N$ -krát
- ▶ Vnitřní smyčka proběhne vždy i -krát, kde $i < N$, tedy max. N -krát
- ▶ Počet porovnání je tedy max. $N \rightarrow$ složitost $O(N^2)$
- ▶ Pouze jedna výměna v každé vnější smyčce

Třídění výběrem — kontrola

```
>>> a=[60, 46, 31, 69, 45, 11, 43, 14, 61, 36]
>>> selection_sort(a)
>>> a
[11, 14, 31, 36, 43, 45, 46, 60, 61, 69]
```

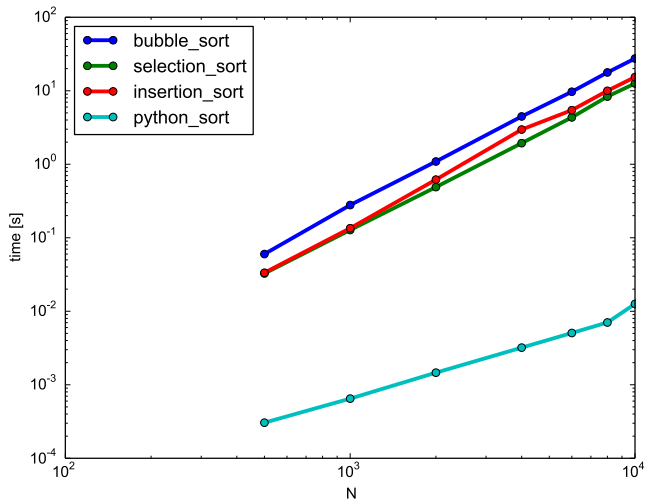
Porovnání rychlosti

Náhodná pole

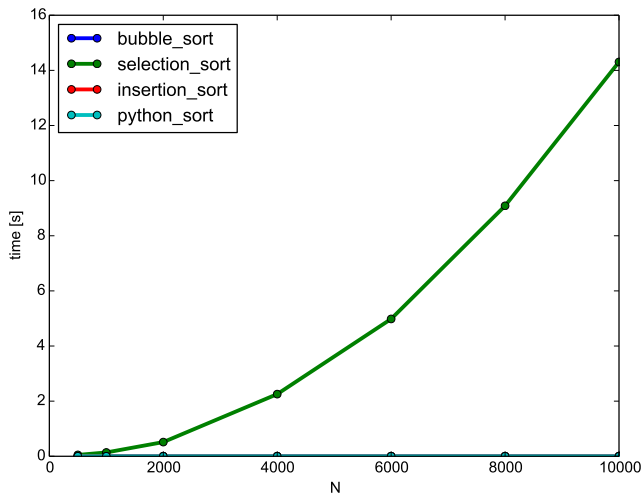
Porovnání rychlosti

Náhodná pole

Porovnání rychlosti

Setříděné pole

Porovnání rychlosti

Setříděné pole

